

Poznań, dnia 7 stycznia 2021 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

KN-I.4131.1.878.2020.10

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr XXII/166/2020 Rady Gminy Baranów z dnia 4 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia *Regulaminu Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy Baranów* - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 4 grudnia 2020 r. Rada Gminy Baranów podjęła uchwałę nr XXII/166/2020 w sprawie uchwalenia *Regulaminu Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy Baranów*, zwaną dalej "uchwałą". *Regulamin Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy Baranów* stanowi załącznik do uchwały, zwany dalej "Regulaminem".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1439)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 9 grudnia 2020 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził co następuje:

Podstawę prawną podjęcia badanej uchwały stanowi art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439), zwaną dalej „ustawą”. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu: „Rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy (...); regulamin jest aktem prawa miejscowego”. Przedmiotowy zakres regulaminu określa art. 4 ust. 2 ustawy: „Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące: 1) wymagań w zakresie: a) selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady, b) selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzonego przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych: wymienionych w lit. a, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów tekstyliów i odzieży, c) uprzątkowania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego, d) mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi; 2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i worków oraz utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu: a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach, b) liczby osób korzystających z tych pojemników lub worków; 2a) utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów; 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego; 4) (uchylony); 5) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami; 6) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku; 7) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach; 8) wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania”.

Ponadto, stosownie do zapisów art. 4 ust. 2a ustawy: „Rada gminy może w regulaminie: 1) wprowadzić obowiązek selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych innych niż wymienione w ust. 2 pkt 1 lit. a i b oraz określić wymagania w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów; 2) postanowić o zbieraniu odpadów stanowiących części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy odrębnie od innych bioodpadów stanowiących odpady komunalne; 3) określić dodatkowe warunki dotyczące ułatwienia prowadzenia selektywnego zbierania odpadów przez osoby niepełnosprawne, w szczególności niedowidzące; 4) określić wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych na terenie nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi oraz zwolnić właścicieli takich nieruchomości, w całości lub w części, z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na te odpady; 5) określić warunki uznania, że odpady, o których mowa w pkt 1 oraz w ust. 2 pkt 1 lit. a i b, są zbierane w sposób selektywny”.

Brzmienie powyższych przepisów jednoznacznie wskazuje, że katalog spraw, w zakresie których ustawodawca upoważnił radę gminy do określenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku w gminie, jest zamknięty. Ustawodawca wyliczając komponenty uchwały ustanowił,

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

że wyliczenie zamieszczone w art. 4 ust. 2 ustawy ma charakter wyczerpujący. Oznacza to, że nie można zamieszczać postanowień, które wykraczałyby poza treść tego przepisu, oraz że w uchwale tej muszą znaleźć się postanowienia odnoszące się do wszystkich punktów art. 4 ust. 2 ustawy. Brak któregoś z wyszczególnionych ustawowo obowiązkowych elementów, podobnie jak zamieszczenie postanowień wykraczających poza treść przepisu upoważniającego, stanowi istotne naruszenie prawa.

W § 6 ust. 2 Regulaminu uregulowano, że: "Do gromadzenia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych na terenie nieruchomości służą znormalizowane pojemniki, w kolorze czarnym, o pojemności od 0,12 m³ (120 l) do 7 m³ (7000 l)". Natomiast w § 6 ust. 4 pkt 1-4 Regulaminu określono pojemność pojemników i worków służących do selektywnego zbierania odpadów, tj. 0,12 m³ (120 l) lub 0,24 m³ (240 l). Wobec powyższego należy uznać, że w kwestionowanych zapisach Regulaminu określono nie tylko minimalną, ale także maksymalną pojemność pojemników i worków na odpady komunalne, co należy uznać za istotne naruszenie prawa (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 12 marca 2020 r., sygn. akt II SA/Ke 1136/19). W ocenie organu nadzoru delegacja ustawowa z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy jednoznacznie określa konieczność wskazania w Regulaminie wymagań w zakresie minimalnej, a nie maksymalnej pojemności pojemników i worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych.

Jak uregulowano w § 11 ust. 1 Regulaminu: "Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne będą odbierane, przez firmę wywozową, z terenu nieruchomości nie rzadziej niż co dwa tygodnie". Ponadto w § 11 ust. 2 Regulaminu określono częstotliwość odbierania wydzielonych z odpadów komunalnych odpady segregowanych. Organ nadzoru stwierdza, iż w § 11 Regulaminu określono częstotliwość odbierania, a nie pozbywania się odpadów komunalnych. Tymczasem zadaniem legislacji gminnej wymaganym przez art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy jest określenie częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych z terenów nieruchomości, a zatem m.in. wskazanie jak często właściciele nieruchomości mają się pozbywać odpadów komunalnych i w jaki sposób mają być udostępniane pojemniki służące do zbierania odpadów podmiotowi uprawnionemu do ich odbioru. Z kolei postanowienia dotyczące częstotliwości odbierania odpadów komunalnych są obligatoryjnie regulowane w uchwale w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, podejmowanej na podstawie art. 6r ust. 3 ustawy. Należy wskazać, iż przepisy uchwalane na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy winny zatem być skierowane do wytwórców odpadów-właścicieli nieruchomości, na których wytwarzane są odpady komunalne, i odnosić się do częstotliwości oraz sposobu pozbywania się tych odpadów, natomiast przepisy uchwalane na podstawie art. 6r ust. 3 ustawy adresowane powinny być do odbierających odpady i odnosić się do częstotliwości odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 czerwca 2017 r., sygn. akt II OSK 991/17). Wobec powyższego § 11 Regulaminu został wydany z istotnym naruszeniem art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy, skutkującym koniecznością stwierdzenia nieważności uchwały w całości.

Organ nadzoru stwierdza, że zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. a i b ustawy określone frakcje odpadów powinny być przyjmowane w punkcie selektywnej zbierania odpadów komunalnych. Tymczasem z § 13 Regulaminu wynika, iż w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych nie są

przyjmowane takie frakcje odpadów jak zużyte opony oraz odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki. Wobec powyższego należy uznać, iż Rada Gminy Baranów nie wskazując w Regulaminie na możliwość pozbywania się wszystkich frakcji odpadów określonych w art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. a i b ustawy w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób istotny naruszyła wskazaną regulację.

Zgodnie z § 13 ust. 8 Regulaminu: "Powstające na terenie nieruchomości odpady niebezpieczne, takie, jak stare farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe i inne chemikalia należy wydzielić ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i dostarczać we własnym zakresie do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych". Zdaniem organu nadzoru cytowana regulacja stanowi niedozwoloną modyfikację art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy, ponieważ w sposób nieuprawniony określa definicję odpadów niebezpiecznych, a ponadto zalicza "inne chemikalia" do odpadów niebezpiecznych, podczas gdy "przeterminowane chemikalia" zgodnie z określeniem ustawowym stanowią odrębną frakcję odpadów, których należy pozbywać się punktach selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Organ nadzoru stwierdza także, iż Rada Gminy Baranów nie określiła w rozpatrywanym Regulaminie wymagań w zakresie sposobu i częstotliwości pozbywania się odpadów komunalnych z terenów służących do użytku publicznego, co stanowi o braku wypełnienia delegacji ustawowej z art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy. Delegacja z art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy wyraźnie wskazuje na konieczność ustalenia w Regulaminie wymagań w zakresie częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości, a także z terenów przeznaczonych do użytku publicznego.

W ocenie organu nadzoru rozpatrywany Regulamin adresowany jest do właścicieli nieruchomości, jednakże jego zapisy powinny być także skorelowane z wymaganiami ustawowymi dotyczącymi sposobu i częstotliwości odbioru odpadów komunalnych przez przedsiębiorcę uprawnionego realizującego te zadania. Zgodnie z art. 6r ust. 3b ustawy: "Dopuszcza się zróżnicowanie częstotliwości odbierania odpadów, w szczególności w zależności od ilości wytwarzanych odpadów i ich rodzajów, z tym że w okresie od kwietnia do października częstotliwość odbierania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz bioodpadów stanowiących odpady komunalne nie może być rzadsza niż raz na tydzień z budynków wielolokalowych i nie rzadsza niż raz na dwa tygodnie z budynków mieszkalnych jednorodzinnych". Tymczasem jak określono w § 11 ust. 1 Regulaminu: "Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne będą odbierane, przez firmę wywozową, z terenu nieruchomości nie rzadziej niż co dwa tygodnie. Natomiast w § 11 ust. 2 pkt 4 Regulaminu uregulowano, że bioodpady będą odbierane nie rzadziej niż raz w roku według harmonogramu określonego przez przedsiębiorcę uprawnionego do odbioru odpadów komunalnych. Należy zatem stwierdzić, że z treści § 11 Regulaminu wynika, iż nie rozróznięto w rozpatrywanym Regulaminie wymagań w zakresie częstotliwości pozbywania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz bioodpadów stanowiących odpady komunalne z budynków wielolokalowych oraz

z budynków mieszkalnych jednorodzinnych w określonym okresie z uwzględnieniem wymogów w tym zakresie z art. 6r ust. 3b ustawy, co stanowi istotne naruszenie prawa.

Wobec powyższych ustaleń stwierdzenie nieważności uchwały Rady Gminy Baranów z dnia 4 grudnia 2020 r. nr XXII/166/2020 jest zasadne i konieczne.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

wz. Wojewody Wielkopolskiego
I Wicewojewoda Wielkopolski
(-) Aneta Niestrawska
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

1. Rada Gminy Baranów
2. Wójt Gminy Baranów